Tebrik

Sayın üyelerimizin ve işçi kardeşlerimizin mübarek Ramazan bayramlarını candan kutlular, işlerinde başarılar dileriz.

TÜRKİYE MADEN İŞ SENDİKASI

MADEN-İŞ

İçtimai-iktisadi-Fikir-Magazin

* İŞÇİNİN REFAHI, MEMLEKETİN İSTİKBÂLİYLE ALÂKALIDIR.
* SENDİKA, İŞÇİNİN GÜVEN KAYNAĞIDIR.
* SENDİKA, İSTİHSALİ ARTTIRAN BİR VARLIKTIR.
* İŞE SADAKAT VE BAĞLILIK TÜRK İŞÇİSİNİN ŞİARIDIR.

YIL: 1 — SAYI: 11 27 Nisan 1957 Cumartesi İdarehane: Cağaloğlu Nuruosmaniye Cad. No: 38, Kat: 2 — İstanbul Telefon: 27 21 39

Tahkim Müessesesinin iyi işlemediği bir hakikattir

İhtilâfların Vaktinde Neticelenmemesi

İSTİHSALE TESİR EDİYOR

Kolektif Mukavele ve onun tek desteği grev Hakkı Şarttır

6 günde yapılması gereken kesin uzlaşma 3 ayda yapılamıyor

Hakem kurullarındaki atalet, son zamanlarda kesin uzlaşma safhasına da intikâl etmiş bulunmaktadır.

İhtilâfın, işveren ile sendika temsilcileri arasında yapılan ilk uzlaşma toplantısından sonra, 6 gün içerisinde yapılması icabeden kesin uzlaşma toplantısı, bugün hayli gecikmekte, bazan iki, iki buçuk ay sonra bile halen yapılamamış bulunmaktadır.

Böylece, sendikalarda ve bilhassa Bölge Çalışma Müdürlüğü ile hakem kurullarında ihtilâflar birikmekte ve altından kalkılamıyacak hale gelmektedir.

Haber alındığına göre, kesin uzlaşma safhasında ihtilâfların haddinden fazla beklemesi bir çok şikâyetlere sebep olmuş ve Bölge Çalışma Müdürü Bediî Süngütay, hakem kurulu masasında üç müfettiş daha vazifelendirerek, kesin uzlaşma bekleyen ihtilâfların derhal [illegible] emretmiştir.

* * *

Bu hususta Türkiye Maden - İş Sendikası idarecileri şunları söylemektedirler:

Kâmil Ellialtıoğlu Çivi Fabrikası ile çıkarılmış bulunan ihtilâfın uzlaşması 8-2-1957 tarihinde yapılmış, Bölge Çalışma Müdürlüğünce ancak üç

(Devamı 3 üncüde)

Şendika bir işvereni dava ediyor

işten çıkarılan işçi Mümessili Hakem Kuruluna Müracat etii

Bakırköy'de kurulu Dever Pres Atelyesi işçi mümessillerinden Ömer Eciroğlu, sendikacılık yaptığı için, işten çıkarılmıştır. Ömer Eciroğlu, müessesenin 4 senelik işçisidir ve bazı zamanlar ustabaşılık da yapmıştır.

Ömer Eciroğlu

İşveren Neşet Dever, en çok sevdiği ve iyi bildiği bu işçisinin işçi mümessili seçilip de işçi hakları için bazı müracaatlara başlayınca, işten atmaya karar vermiş ve diğer işçilerin yanında çekinmeden:

"— Sen artık sendikacı olmuşsun.. Senin kanın bozulmuş.. Sen artık bize yaramazsın. ..tir git. Nerede iş bulursan orada çalış!" demiştir.

İşçi mümessili, derhal Türkiye Maden - İş Sendikasına müracaat etmiş ve durumu hakem kuruluna aksettirilmiştir.

(Devamı 3. de)

Yeni Mümessiller iş başında

Sendikanın tuttuğu işçiler seçimi kazanıyor

Yeni işçi mümessilleri; soldan sağa: Ayvansaray Çivi Fb. dan Ali Birdal, Nazmi Ergin, Abdullah Tüfekçioğlu; Eyüp Bahariye Sıcak Çekme Fb. dan Sait Uzun, Hasan Hüseyin Çelik; Tophane rıhtım inşaatından Mehmet Köksal, Cemil Dülger; Topçular Bakır Çekme Fb. dan Nureddin Kalpcan.

Tek senelerde olmak üzere, iki senede bir yapılan işçi mümessili seçimleri artık hitama ermek üzeredir.

(İş Uyuşmazlıklarını Uzlaş

(Devamı 3 üncüde)

Av fişeği işçilerine zam yapıldı

İL HAKEM KURULU NİHAYET KARARINI VERDİ

Eyüp Bahariye yolunda kurulu Av Fişeği Fabrikası işçilerinin, Türkiye Maden - İş Sendikasına yazılı müracaatları üzerine, sendika, işçilerin almakta oldukları ücreti çok düşük bulmuş ve bir toplulukla iş ihtilâfı çıkarmıştır.

İhtilâf nihayet 6 ay sonra İl Hakem Kurulu kararı ile neticelenmiştir. İl Hakem Ku

(Devamı 3 üncüde)

Eyüp Dispanserinden işçiler şikâyetçi

HASTA İŞÇİLERİN KALAY SIZ BAKIR KAPTA YEMEK YEMELERİ ÖNLENMELİDİ !

Bazı işçiler, Türkiye Maden - İş Sendikasına müracaatla, Sigortanın Eyüp Dispanserinde hasta işçilerin, kalayı çıkmış bakır kaplar içerisinde yemek yediklerini, bu sebeple her an bir zehirlenme tehlikesinin mevcut olduğunu bildirmişlerdir.

Sendika, derhal yıldırım ekibi içerisinde vazifeliler tâ-

(Devamı 3 üncüde)

Değirmisaz Sendikası Başkanı işten çıkarıldı

HAKKI ERTEKİN'E SENDİKACA MAAŞ BAĞLANMALI VE HAKİKÎ SENDİKACI OLARAK ÇALIŞMASINA MEYDAN VERİLMELİDİR..

Üzülerek haber aldığımıza göre, Değirmisaz Maden Kömür İşçileri Sendikası Başkanı İ. Hakkı Ertekin'in, sudan sebeplerle işine son verilmiştir.

Etibank'ın Garp Linyitleri İşletmesine bağlı bulunan Değirmisaz ocaklarında çalışan iki bine yakın işçinin sayısız derdi vardır. Bunlar içerisinde bulunan en mühimmi de, 4 ay kadar tesbit edilip, tatbiki için kat'î olarak kesinleşmiş bulunan asgarî ücretlerin, aradan bu kadar zaman geçmiş olmasına rağmen, tatbik edilmemiş olması idi.

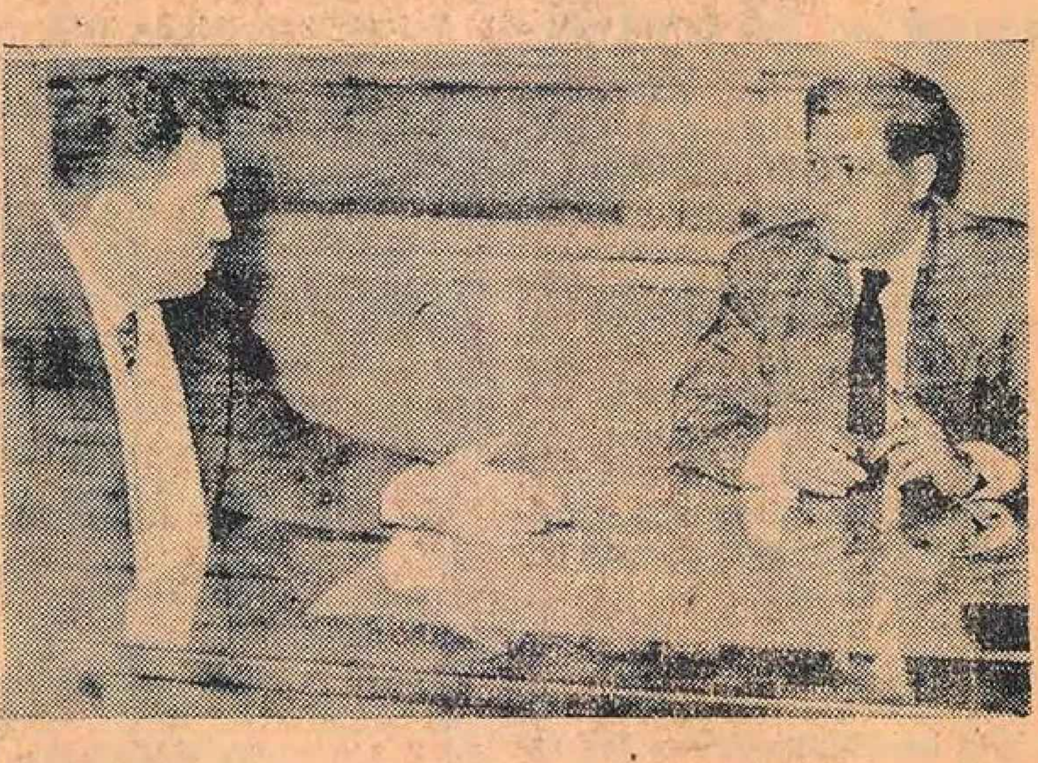
(Devamı 3 üncüde)

Dever Teknikişçileri yüzde elli zam istedi

İŞVEREN, İŞÇİ HAKLARI İÇİN RAHATSIZ OLMAKTAN ŞİKÂYETÇİ...

Bakırköy Dever Teknik Atelyesi işçileri, geçinemediklerini, ücretlerinin az olduğunu ileri sürerek, ücretlerine yüzde 50 nisbetinde zam yapılmasını istemişlerdir.

(Devamı 3 üncüde)

Maden - İş Röportaj Ekibi, bu sayıda sizleri, Türmasan Çivi Fabrikasını gezdirecek.. Yukarıda, Türkiye Maden - İş Sendikası Reisi Kemal Türkler ile, Fabrika Müdürü Saim Akaman'ı bir müzakere sırasında görüyorsunuz...

(Röportaj 4 üncü sayfada)

Elektrik-Kablo işçileri yüzde 60 zam istiyorlar

İstinye'de kurulu Kablo Limited Şirketi Elektrik Malzemesi Fabrikası işçileri, Türkiye Maden - İş Sendikasına yazılı olarak müracaat etmişler ve ücretlerine yüzde 60 nisbetinde zam yapılmasını istemişlerdir.

Sendika, meseleyi etraflıca tetkik etmiş, işçi ücretlerinin diğer bir kısım işyeri işçilerinden düşük olduğunu, bu sebeple işçilerin geçim hususunda sıkıntı çektiklerini görerek, işveren müessese ile, toplulukla iş ihtilâfı açılmasına karar vermiştir.

Sendika temsilcileri, 26 Nisan 1957 cuma günü işyerine giderek, ihtilâfın ilk uzlaşma toplantısını yapmışlardır.

ANLAYANA...

Nereye gidiyoruz ?

Malûm olduğu gibi, son günlerde, basın ve bütün millet Kıbrıs dâvası ile meşgul.. Gazeteler harıl harıl bu meseleyi yazmakla bitiremiyor. Eh, ne de olsa memleket dâvası.. Bu gibi zamanlarda bir an işçiliğimizi unutup, aynı heyecanın içinde bulunuyoruz..

Geçen hafta, memleket dâvasının heyecanı ile gazeteleri karıştırırken, bir de ne görelim: Türkiye İşçi Sendikaları Konfederasyonu kapatılmış..

Haber, gazetenin iç sayfalarından bir köşeye küçümencik sıkıştırılıvermişti.. Hani, (bir yerde kadınlar mahalle kavgası yapmış) der gibi.. Elim ayağım buz kesildi.

Yavaş yavaş kendime gelirken, "olacağı bu idi.." diye düşünüyordum. Bir başka gazetede de gene aynı küçüklükte, Ankara İşçi Sendikaları Birliği mahkeme kararı ile kapatıldığı yazılıydı.

Bir an düşündüm; acaba iki yerde de kapatma var mıydı, yoksa bir yerde idi de, haber yanlış mı çıkmıştı?..

Ankara Birliğinin kapatıldığı mahkeme kararına dayandığına göre, bu doğrudur; Konfederasyon açık dedim ve biraz ferahladım.

Hani Tanrı, sevindireceği kulunun eşeğini kaybettirir de, sonradan semersiz olarak buldururmuş..

* * *

Sonradan öğrendim; Ankara Birliği kapanmış...

Aradan bir kaç gün geçmeden bir haber daha: 15 binden fazla işçinin temsilcisi, Sakarya bölgesi İşçi Federasyonu kapatılmış..

İstanbul Birliği için de aynı neticeyi bekleyebiliriz.

İyi, anladık ama, böyle nereye gidiyoruz, efendiler ?..

SİVRİSİNEK

Hukukcu Gözüyle

İş Uyuşmazlıkları

Memleketimizde işçilerle işverenler arasındaki münasebetlerin ayrı bir kanunla düzenlenmesi ihtiyacı duyulduktan doğacak uyuşmazlıkların çözülmesi için de, çeşitli yollar tesbit edildi.

Evvelâ işçilerle işverenler arasında doğacak her türlü alacak ve tazminat dâvalarına bakmak üzere, İş Mahkemeleri kuruldu. Bundan maksat, bir taraftan, yalnız bu nevî dâvalara bakacak olan mahkemelerin sür'atli bir şekilde karara varmalarını, diğer taraftan da bunların birer ihtisas mahkemeleri haline gelmesini sağlamaktı.

Umumî hükümler dairesinde dâvalara bakan mahkemelerin gerek tâbi oldukları yargılama usulü, gerek işlerinin çokluğu hakikaten iş dâvalarının çabuk neticelendirilmesini imkânsız kılacaktı.

Öbür yandan, hâkimlerin istiklâline ve teminatına rağmen, kanun vazıı nedense bu mahkemelerdeki hâkimlerin yanına bir işçi, bir de işveren üye koymayı uygun bulmuştu. Güdülen gaye, bu mahkemeleri birer ihtisas mahkemesi haline sokmak ve işçilerin mahkemelere karşı güvenini arttırmaktı.

Bununla beraber mahkemeler, sadece alacak ve tazminat dâvalarına bakmağa yetkili kılınmıstı. Halbuki isçilerle isverenler arasında her gün bir takım anlasmazlıklar doğmaktaydı. Bunlar, umumî olarak "is sartlarının değiştirilmesi" istekleri olarak vasıflandırılabilirdi.

İs saatlerinin, günün muhtelif kısımlarına taksimi, arttırılması veya azaltılması, İsverinin sıhhî sartlarında değisiklik yapılması, v.s. gibi karsılıklı isteklerin incelenip, karara bağlanmasını kanun vazıı mahkemelere götürmek istememis, bunları "idarî" yollarla halletmeyi tercih etmisti.

18 inci asrın liberal devleti fertler arasındaki her türlü münasebetlere ve anlasmazlıklara karsı "seyirci" kalıyordu. Fakat bu münasebet ve anlasmazlıkların bilhassa iktisadî sahada doğurduğu neticeler karsısında, liberal devlet "müdahale" lüzumunu gittikçe daha fazla duyuyordu. Cünkü bu münasebet ve anlas - mazlıklarda haksızlığa uğrayan ve imkânsızlıkları sebebiyle her türlü "is sartlarını" kabul etmek zorunda kalan bir sınıf vardı: İsci sınıfı..

Bu sınıf dısındaki zümrenin kendi lehine ve diğerinin aleyhine olarak her gün biraz daha gelismesi ve bu gelismesini de isci sınıfının mahrumiyetleri bahasına sağlaması aklı basında herkesi düsündürmeğe baslamıstı. Genis halk kitleleri coğunlukta olmalarına ve secimlerde de coğunluğun reylerini alanlar iş başına gelmelerine rağmen, hükûmetler, her ne hikmetse, daima varlıklı bir azınlığın eline geçmişti.

Fakat bu azınlık ilelebet geniş halk kütlelerini baskı altında tutup, haklarını yemeğe devam edemezdi. Hükûmetler, kendilerini bu azınlığın tesirlerinden ve baskısından gittikçe kurtarıp, taraflar arasında "hakem" rolü oynamağa başladı.

Birinci Dünya Harbinin bütün memleketlere getirdiği sefalet ve işsizlik, Batı cemiyetinin kendine bir çeki düzen vermesi zaruretini ortaya çıkarmıştı. Faşizm, 20 nci asır Batı cemiyetinin bozukluklarını, hâlâ 18 inci asrın siyasî ve iktisadî düzeni içinde yaşamağa devam edilmesinde buluyor ve dünyaya sözde yeni bir düzen teklif ediyordu.

Bu düzen, toprak ve istihsâl vasıtaları mülkiyetinin ferdîliğini muhafaza ediyor, çok partili siyasî hayata son veriyor ve çalışan sınıflara partinin idaresi altında daha iyi çalışma ve yaşama şartları vaadediyordu. Böylece, liberal - kapitalist cemiyet, kötülüklerinden sıyrılıyor ve iyi tarafları ile muhafaza ediliyordu.

İlk bakışta bu "düzen" bir çoklarına sirin gelmiş ve çeşitli memleketlerde devlet, bilhassa iktisadî hayatın idaresinde, işverenlerle işçiler arasında "mutavassıt", bir "hakem" rolü oynamağa başlamıştır. Bize de iş uyusmazlıklarında "tahkim" usulü bu yolla girmistir.

Böylece, Türkiye'de devlet iş uyusmazlıklarında nâzım rol oynamak emeli ile "Hakem Kurulları" meydana gedu. İl Hakem Kurulları, devtirmişti. Fakat tatbikat, bu tan sonra, bu münasebetler usulün artık eskimis ve verimsiz olduğunu ispat ediyorletin "tesir"inden kendilerini kurtaramamıslardı. Bu yüzden isverenler ve isçiler herhangi bir uyusmazlığın çözülmesi için Hakem Kurullarını kanunun tesbit ettiği müddet içerisinde toplanmağa zorlamak imkânından mahrumdular.

İs bununla da bitmiyor: Hakem Kurulları ele aldıkları meseleleri aylarca sürünceme de bırakıyorlar ve çok defa da iscilerin haklı taleplerini reddediyorlardı. Halbukî kanun, bir is uyusmazlığı kesin karara bağlandıktan sonra, 6 ay gecmedikce yeniden bir uyusmazlık cıkarılmasına müsaade etmiyordu.

Hakem Kurullaının toplanamamaları ve isleri sürüncemede bırakmaları yüzünden, iscilerin 6 ayda bir 'uyusmazlık çıkarma hakları" bu yüzden suya düsmüs oluyordu.

Hakem Kurulları, ücretlerin arttırılmasında çok "hasis" davranıyordu. O kadar ki, bir cok hallerde yaptıkları zamlar, sadece asgarî ücret komitesinin tesbit ettiği seviyeye çıkmaktan ibaret kalıyordu. Halbuki asgarî ücretler de, son derece düşüktü ve bunlar, adlarında da anlaşıldığı üzere, bir ücretin "asgarî" haddini tâyin ediyordu.

Binaenaleyh, işçilerin asgarî seviyede kalmaları hiç de övünülecek bir hareket değildi. Maharet, bu asgarî ücretin üstüne çıkmaktı. Asgarî ücretin altındaki ücretlerin tesbit edilen seviyeye çıkarılmasını sağlamak, Bölge Çalışma Müdürlüklerinin vazifesiydi. İşçiler, İl Hakem Kurullarına, ücretlerinin asgarî ücret seviyesine değil, fakat bunun üstüne çıkarılmasını istemek için gitmeliydiler.

İşçiler, hür ve diğer vatandaşlar gibi, bütün haklara sahiptiler. Fakat ne çare, "iş şartlarını değiştirmek" ve mukadderatlarına sahip olmak ellerinde değildi. Hiç olmazsa bugüne kadar edinilen tecrübeler, bu neticeyi veriyordu.

Kanunlardaki güzel ve tatlı lâflara rağmen işçiler, ömürleri boyunca kötü şartlar altında çalışıp, hayatlarının sonunda da borç içinde her türlü yardım ve alâkadan mahrum ölüyorlardı. Çocuklarını [illegible] mahrum bulunuyorlardı.

Halbuki, herkes biliyordu ki, mütevazi bir dükkânda bakkallık veya kasaplık, hattâ işportası ile ticaret yapan diğer vatandaşlar, bütün imkânları, hem de kısa zamanda elde ediyorlardı. Calışmak ise, işçiler deniz üstünde ve altında, toprak üstünde ve altında, atölye ve fabrikalarda hem de canlarına kıyasıya çalısıyorlardı. Fakat netice, kendileri icin lûtfen tesbit edilen "asgarî" ücretle yetinmekti.

Halbuki, bir cok vatandaslar, değil asgarî, tesbit edilen âzamî kârlarını bile az bulup, icabında arttırabiliyorlardı. Ortada bir haksızlık olduğu muhakkaktı. Evvelâ "herkesin hakkı"nı vermeği kabul etmek lâzımdı. Sonra da, herkesin kendi hakkını elde etmek icin mücadele etmesini tabiî karşılamak icabediyordu. Batıda bu hak, eşit olarak bütün vatandaşlara verilmişti.

Bu arada isciler, uyusmazlıklarını "grev"le halledebiliyorlardı. Fakat Türkiye'de işçiler bundan mahrum bulunuyorlar ve "hakem kurulları". "işçi evleri", sigorta yardımlarının birazcık arttırılması gibi "oyuncak" hediyelerde avutulmak isteniyordu.

Fakat Türk işçisi de artık bundan bıkmış ve hakkını, ileri veya geri, diğer memleketlerde olduğu gibi, doğrudan doğruya "grev"le elde edebileceğine inanmıştır.

Avukat Adil Aşçıoğlu
(Akis'ten)

Bizde Başka Memleketlerde

GREV HAKKI

Prof. Dr. Cahit Talas
(Forum'dan)

"Grev, korkulacak bir müessese değildir. Onun netice ve tesirlerini mübalâğa etmemek lâzımdır. Grev'i sosyâl adaletin ve demokrasinin bir vasıtası olarak kabul edelim."

Grev hakkının muhtelif memleketlerde ne şekilde nizamlandığını kısaca gözden geçirelim:

1 — Umumî grevler:

Bu nevi grevlerin mevzuları bir iş uyuşmazlığından ziyade, bir memleketin bazan hukukî, siyasî ve iktisadî sistemini değiştirmek, bazan da hükûmetleri istifaya zorlamaktır. Bolivya, Kolombiya ve Tayland'da bu nevi grevler gayri kanunîdir.

2 — Sempati veya tesanüt grevleri:

Bu nevi grevlerin mevzuları bir iş uyuşmazlığı değildir. Daha önce grev ilân eylemiş bulunan işçilere karşı duyulan sempatiyi izhar ve onlarla tesanüt halinde bulunulduğunu ifade etmek maksadiyle sempati veya teşanüt grevleri ilân olunur.

Bir kısım memleketler grev hakkını tanımış olmakla beraber, sempati veya tesanüt grevlerini yasak etmişlerdir. Bunlar arasında Bolivya, Kanada, Dominik Cumhuriyeti, Tayland ve Venezüella sayılabilir.

3 — Mevzuları iktisadî ve içtimaî olmayan grevler:

Grevlerin muhtelif sebepleri vardır. Bu sebeplerin başında şüphesiz iktisadî ve içtimaî menfaatler gelir. Bir kısım memleketler, mevzuları çalışma şartlarının islâhı dışında kalan ve işçilerin ekonomik ve sosyâl menfaatlerini korumakla ilgili olmayan grevleri menetmektedirler.

Birmanya, Irak, Kosta Rika, Dominik Cumhuriyeti, Guatemala, Haiti ve Panama bu kategoriye dahildi.

4 — Kollektif mukavelelere bağlı grevler:

Grev hakkı bazan kollektif mukavelelerin mevcudiyeti de [illegible] viçre, Güney Afrika Birliği.

5 — Amme hizmetleri ile ilgili grevler:

Bir kısım memleketlerde, amme hizmetlerinde, millî savunmayı, yahut toylum için zarurî mal ve hizmetleri temin eden sanayide grev ilânı ya tahdit veya yasak edilmiştir. Arjantin, Avustralya, Belçika, Bolivya, Kanada (yalnız Kebek eyaleti), Seylân, Çin, Porto Rika, Küba, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Mısır, Finlândiya, Yunanistan, Guatemala, Haiti, Honduras, Hindistan, İrlanda, Japonya, Lübnan, Libya (yalnız Trablus), Yeni Zelânda, Pakistan, Panama, Peru, Filipinler, Salvador, İsviçre, Suriye, Güney Afrika Birliği, İngiltere, Birleşik Amerika Devletleri (yalnız bazı eyaletlerde), Uruguay, Venezüella ve Vietnam'da durum böyledir.

6 — Hususî statülü personelle ilgili grevler:

Genel olarak hususî bir statüye malik personelin, yani memurların grev hakkı bir çok memleketlerde ya tahdit veya tamamiyle menedilmiştir. Aşağıdaki memleketler bu kategori içinde yer almaktadır:

Avustralya, Belçika, Brezilya, Kanada, Seylân, Kolombiya, Ekvator, Finlândiya, Federal Almanya, Fransa, Yunanistan, Guatemala, Haiti, Honduras, İzlanda, Japonya, Lüksemburg, Hollanda, Norveç, Peru, Filipinler, Salvador, İsviçre, Tayland, Güney Afrika Birliği, İngiltere, Amerika Birlesik Devletleri, Uruguay ve Venezüella. İsrailde yalnız zabıta kuvvetleri için grev yasağı vardır.

7 — Tasnif dışı kalan grevler:

Bazı memleketlerde alelumum klâsik tasnifler içine girmeyen grevler yasak edilmiştir. Meselâ, Danimarka'da rakip bir teşekkülü (bir sendikayı) yıkmak için ilân olunan grev, kanuna aykırı sayılır. Amerika Birleşik Devletlerinde:

1) Federal mevzuata veya kollektif iş mukavelelerine aykırı;

2) İşverene muhik olmayan güçlükler ihdas eden veya haksız olarak işletmenin faaliyetinin tatilini mucip olan;

3) Bir işverene boykotu tazammun eden veya yalnız muayyen bir işçi grubuna bazı çalışma şartlarını tatbike icbar kılan, grevler yasaktır.

IV. Grev hakkının tanınmış olduğu memleketlerin bir çoğu, grevin meşru bir karakter ihraz edebilmesi için önceden bazı usullere riayeti şart koşar.

1 — Çoğunluğun rızası:

Bazı memleketlerin mevzuatı greve iştirak edenlerin hepsinin veya çoğunluğunun rızasını veya kararın gizli oyla alınmış olmasını şart kılmaktadır. Aşağıdaki memleketlerin mevzuatı, bu kategoriyi teşkil etmektedir:

Bolivya, Brezilya, Çin, Kolombiya, Kosta Rika, Küba, Dominik Cumhuriyeti, Yunanistan, Guatemala, Honduras, Meksika, Panama, Salvador.

2 — Selâhiyetli makamları haberdar etmek mecburiyeti:

Bazı memleketlerde grevin meşru sayılması için ihtilâfın, sebepleri ve ilgili tarafların güttükleri gayeler zikredilmek suretiyle, selâhiyetli makamların ıttılaına arzedilmesi mecburiyeti vardır. Arjantin, Brezilya, Küba, Danimarka, Irak, Salvador ve Venezüella mevzuatı bu kategori içinde yer alır.

Uyuşmazlığın selâhiyetli makamların ıttılaına arzedilmesi mecburiyetinin gayesi, greve müracaattan önce uyuşmazlığa resmî makamların da yardımı ile bir hâl çaresi aramaktır. Aynı gaye, bir kısım memleketlerde, uyuşmazlığın selâhiyetli makamlara bildirilmesinden sonra, grev ilân edilebilmesi için, mevzuatla derpiş olunmuş muayyen bir müddetin geçmesi şartının konulması ile elde edilmek istenmiştir.

Bunlar arasında hususile Birmanya, Finlândiya, Yunanistan, Haiti, Endonezya, Filipinler ve Amerika Birleşik Devletleri sayılabilir.

3 — Mecburî uzlaştırma sistemi:

Bir kısım memleketler, uyuşmazlıkları halletmek maksadiyle, mecburî uzlaştırma sistemleri ihdas etmişlerdir.. Binaenaleyh uzlaştırmanın devamı müddetince grev ilân edilemez. Aksi takdirde, grev gayri kanunî sayılır.

Mevzuatlarında bu nevi hükümler bulunan memleketler şunlardır: Arjantin, Belçika, Kanada, Çin, Kolombiya, Kosta Rika, Guatemala, Honduras, Endonezya, Lüksemburg, Meksika, Panama, Filipinler, Salvador, İsviçre ve Venezüella.

4 — Mecburî tahkim:

Grev hakkının tanınmış olduğu bazı memleketlerde, ihtilâfın tahkime tâbi tutulması mecburiyeti vâzedilmiştir. Şüphesiz mecburî tahkimin mevcudiyeti ve şümulünün genişliği, grev hakkını tahdit eden bir keyfiyettir.

Aşağıdaki memleketlerde uyuşmazlığın mecburî tahkime tâbi tutulması esası kabul edilmiştir: Arjantin (bazı eyaletlerde), Avustralya, Bolivya, Brezilya, Küba, Dominik Cumhuriyeti, Ekvator, Mısır, Haiti, Hindistan (Bombay), İran, Lübnan, Liberya, Yeni Zelânda, Suriye, Güney Afrika Birliği, Kuzey İrlanda ve Vietnam.

* * *

Öyle zannediyoruz ki; bu kısa mukayeseler, grev hak ve hürriyeti bakımından memleketimizin durumunu belirtmiştir. Bu durum, demokrasi prensipleri ile kolayca bağdaşamaz. Grev hürriyeti hakkında önceden verilmiş hükümlerden sıyrılmamız gerekmektedir.

Grev, korkulacak bir müessese değildir. Onun netice ve tesirlerini mübalâğa etmemek lâzımdır. Grevi sosyâl adaletin ve demokrasinin bir vasıtası olarak kabul edelim.

Beraber Öğrenelim

Zam isterken - Ayıdan şikayet - Mevlüt- Kaza-Kazık ...

Yazan: Kâzım Narmanlı

Sayın okuyucularım; Mıstık bu hafta içinde bana, başından geçmiş bir vak'ayı anlattı.

Daha evvel bulunduğu işyerinde işçi arkadaşları diyorlar ki:

— Arkadaş, mademki sen, bizim mümessilimizsin, hayat pahalı. Çık bizim zam istediğimizi işverenimize bildir.

Bizim Mıstık, arkasına bakınca, yüz arkadaş görüyor. Eh, bu da epeyi bir cesaret verir insana.. Bu cesarete bürünen arkadaşımız, işverenin karşısına dikiliyor; durumu anlatıyor.

Mıstık aşağıdan aldıkça, işveren üste çıkıyor. Nihayet işveren, işçileri topluyor. Bir kelime ile dâvayı anlatıyor:

— Arkadaşlar, içinizde zam isteyen var mı?

Herkes birbirinin yüzüne bakıyor. Hiç ses çıkmayınca, işveren, mümessil arkadaşa:

— Hey gidi hey, herkes halinden memnun. Sen, kendin için bir şeyler yumurtlamak ve yumurtlatmak istiyorsun !..

Mıstık şaşırıp kalıyor.

Aradan vakit geçiyor. Yine Mıstık, işçinin müracaatı ile karşılaşıyor. Onlara "Peki" diyerek işverenin karşısına dikiliyor.

— Ne istiyorsun? diyen işverene Mıstık, kandilli bir selâm çaktıktan sonra:

— İzin istiyorum! diyor.

O da:

— Peki Mıstık, güle güle.

Bu durumu dinledikten sonra, aklıma, bir hikâye geldi:

Vakti zamanında güzel bir kazaya bir kaymakam tâyin ediliyor. Fakat kaymakam beyin bir ayısı var; başıboş dolaşıyor, tarlaları, bağları harap ediyor.

Bütün mül sahipleri toplanıp, aralarında akıllı, cesaretli, sözünü, sohbetini bilir bir kişi seçiyorlar.

— Hepimiz arkandayız. Çık bu sert adama ayısını bağlamasını söyle!

Adamcağız:

— Peki, diyor. Mademki siz arkamdasınız, ben de bu işi yaparım.

Kaymakamın konağının merdivenlerini çıkıyor. Millet arkasında.. O kapıyı vurmadan kaymakam açıyor.

— O, merhaba, bir dileğin mi var ?

O zaman adamcağız geriye dönüyor ki, kimseler arkasında yok.. Ne söylesin? Şaşırıyor:

— Hiç efendim, diyor. Size ait olan şu kibar ayının yalnızlıktan canı sıkılmakta; ona bir eş alınması için ricada bulunacaktım.

Bu söz, kaymakamın hoşuna gidiyor. Ona katmerli teşekkürden sonra:

— Ne işin varsa kapım sana açıktır, gel, göreyim.

Her iki taraf da memnun, ayrılıyorlar. Bizim ağa giderken eşraf etrafını sarıyor:

— Ne haber?

O:

— Haberler çok güzel.. Ayıya bir eş olması için teklifte bulundum. Adam çok sevindi.

— Ne yaptın yahu sen!.. Mahvolduk..

— Ya ben olaydım, hepiniz seyrederdiniz ya!..

Arkadaşlar, denkleşmemiz için birleşmemiz şarttır. Selâmlar.

* * *

Muhterem okuyucu ve üye kardeşlerim;

7-4-1957 tarihinde öğle namazını müteakip, sendika olarak okutmuş olduğumuz mevlûdü şerif için teşekkür ve Allah razı olsun, diyorlar.

Amin; cümlemizden.. Üye kardeşlerimizin isteği, idare heyetinin bu iş üzerinde hassasiyetle çalışması, daha yakından takip için, iki kişilik bir komisyon, hakikaten uğraşma neticesinde başarmış; sayın Başvekilimizin tavassutları ise, radyo yayımını sağlamış; bu ise, bütün müslümanların mevlûdü şerifi dinleme imkânları vermiştir.

Sayın Başbakana, sendikamız arkadaşları adına teşekkürü bir vazife addederim.

İNSAN KAZIK OLAMAZ

Bir okuyucum müracaatla, sigorta doktorunun sekiz, on

(Devamı 3 üncüde)

Yeni Mümessiller iş başında

(Baştarafı 1 incide)
tırma ve Tahkim Nizamnamesi)nin, değişen 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında aynen şöyle denilmektedir:

(Temsilci işçilerin temsilcilik selâhiyetleri seçim devresinin hitamında kendiliğinden sona erer.)

Seçim devresi Mart - Nisan - Mayıs aylarıdır. Mayıs ayının nihayetine kadar eğer bir işyerinde seçim yapılmamışsa, eski mümessillerin mü messillik vazifeleri Mayıs ayı nihayetinde otomatikman bitecektir. Bir çok işyerlerinde eski mümessillerle, işveren arasında, işçi haklarının takibinden dolayı bir anlaşamamazlık mevcuttur. İşveren her ne kadar o mümessili çıkarmak istemekte ise de, mümessil olduğundan çıkaramamaktadır.

Halbuki, Mayıs nihayetine kadar seçim yapılmamışsa, eski mümessiller, mümessillikten düşecek ve çıkarılmaları mümkün olacaktır. Seçim devresinin iki ayı geçmiş bulunmaktadır.

Seçim yapılmamış işyerlerinde işçi mümessilleri, seçimin mutlaka yapılmasını, işverenle temas ederek temin etmeliler; mümkün olmuyorsa derhal sendikaya başvurmalıdırlar. Eski seçim ne zaman yapılmış olursa olsun, Mayıs nihayetine kadar mutlaka bütün işyerlerinde seçim yapılmış olması şarttır ve ka nun icabıdır.

Bu arada bazı işyerlerinde yapılmış bulunan seçim neticeleri şunlardır:

* **

Sıcak Çekme Fabrikasında seçim :

Eyüp Bahariye yolunda kurulu, İktisadî ve Sınaî Tesisat ve İşletme T.A.Ş. nin Sıcak Çekme Fabrikasında seçim yapılmış, Hasan Hüseyin Çelik ismindeki işçi yeni olarak diğer arkadaşları arasına katılmıştır. Seçim neticesi şudur:

Hasan Hüseyin Çelik, Rem zi Tezcan, Sait Uzun asil; Mehmet Şenyuva, Osman Yüksel, Mehmet Başlar yedek mümessil seçilmişlerdir.

* * *

Topçular Bakır Çekmede seçim :

Türkiye Bakır Endüstrisi A.Ş. nin Topçularda kurulu Bakır Çekme Fabrikası işçileri yapılan seçimde gene eski mümessil Nureddin Kalpcan'a rey vermişlerdir.

Yapılan seçimde Nureddin Kalpcan, Ahmet Yüksel asil; Veli Türkkan, Hasan Karaoğlu yedek mümessil seçilmişlerdir.

* **

Ampul Fabrikasında seçim:

Topkapı'da kurulu General Elektrik Ampul Fabrikasında yapılan seçimde Aziz Kezlar, Muhlis Ar, Nazmi Pekçakır asil; Süha Ertan, Rahmi Koçakoğlu, Ferhat Alpyılmaz yedek işçi mümessili seçilmişlerdir.

Muhlis Ar, eski mümessillerden ve işyerinde sendika temsilcisidir. Aziz Kezler ise gene eski mümessillerden olup, geçen devre Maden - İş Sendikasının Başkan Vekilliğini yapmıştır.

* **

Rıhtım inşaatında seçim:

Tophane rıhtım inşaatında yapılan işçi mümessili seçiminde Türkiye Maden - İş Sendikasının üyeleri ve eski işçi mümessilleri Cemil Dülger ve Mehmet Köksal asil mümessil seçilmişlerdir.

Bu mümessiller, geçen devre işten çıkarılmışlarsa da, Hakem Kurulu kararı ile tekrar iade edilmişlerdir.

* **

Av Fişeğinde seçim:

Eyüp Bahariye yolunda kurulu Av Fişeği Fabrikasında seçim hazırlıkları başlamış olup, 10 Mayıs 1957 de seçim yapılacaktır.

Bütün işçiler eski mümessilleri İsmail Sığın'dan memnun olduklarını ve gene ona rey vereceklerini bildirmektedirler.

Tahkim Müessesesinin iyi işlemediği bir hakikattır

(Baştarafı 1 incide)
ay sonra olmak üzere, 9 Mayıs 1957 günü için kesin uzlaşma günü vermiştir. Bakırköy Emaye Fabrikası ihtilâfı da aynıdır.

İhsan Gökçay Oto Makas Fabrikası, Demir ve Bakır Limited Şirketi Fabrikası, Daver Teknik Atelyesi ihtilâfları için ise, henüz kesin uzlaşma günü verilmemiştir.

* *

Görülmektedir ki; tahkim müessesesi iyi işlememekte - dir. Esasen hiç bir müeyyideye sahip bulunmamaktadır. Böyle olunca, ihtilâflar zamanında neticelenmemekte, işçi ise bundan üzüntü ve ümitsizliğe düşmektedir.

Kanaatimizce bu durumun, istihsalin düşmesi üzerinde mühim tesirleri mevcuttur. Bundan, memleket büyük zararlar görmektedir.

Tek hâl çaresi, kollektif mukavele mecburiyeti ve bunun tek desteği grev hakkının bir an önce, Türk işçisine tanınmasıdır."

Değirmisaz Sendikası başkanı işinden çıkarıldı

(Baştarafı 1 incide)
Sendika iki ay kadar önce kongresini gayet hararetli bir şekilde yaptı. Kahir bir ekseriyetle sendika başkanlığına seçilen İ. Hakkı Ertekin, aldığı reylerin adamı olmayı düşünen ve kat'iyen hiç bir şahsî menfaat düşünmeden, kendini sendika işlerine veren ideal bir sendikacı idi.

Kongreden sonra arkadaşlarını topladı; işletme ve idarenin ve aralarında bin türlü halledilemiyen meselelerini halletmek için, Ankara'ya git ti. Ve orada gerekli yerlerle temaslar yaptılar.

İşte, bu ideal sendikacının işten çıkarıldığını öğreniyoruz.

Türkiye Maden - İş Sendikası, Değirmisaz Sendikası - nın bu mevzuda yazdığı yazıya, her dâvada bütün mevcudiyetiyle onlarla beraber olduğunu bildirmiş, hukuk müşavirini ve bu işin ehli diğer hukukçularla derhal temasa geçmiştir.

* **

İ. Hakkı Ertekin'in tekrar işine iadesi veya işten çıkarılmış olması belki bir mânâ ifade etmemektedir. Fakat, bu misâl de, bize şu hakikati açık olarak göstermektedir ki; işyerinde çalışarak, sendika idareciliği yapmak mümkün değildir. O takdirde, müesseseye karşı ya boynu eğri olacak veya bu şekilde işten çıkarılacaktır.

Esasen Amerikalılar, gelip bu halimizi gördükleri zaman şaşırmıyorlar mı? Öyle ise, sendika idare heyeti, mümtaz başkanları İ. Hakkı Ertekin'e sendikadan ücret bağlamalı ve İ. Hakkı Ertekin'in hakikî sendika idarecisi olarak faaliyet göstermesine imkân vermelidir.

O takdirde, hiç bir kimseye veya makama karşı boyunları eğri veya eksikli olmıyacaklar ve tuttuklarını koparır hâle geleceklerdir.

Beraber Öğrenelim

(Baştarafı 2. sayfada)
işçi arkadaş içinde, elinde o arkadaşa ait olan raporu uzatarak:

— Al bunları kazık, götür, filân yere şöyle olması lâzım.

Kazık.. Bu kelime bir kaç defa tekrarlanıyor. Allah Allah! Hem de bir doktor; hay ret doğrusu.. Kültürlü, bizlere örnek olacak bir kimse.. Onu gören arkadaşımız utanıp kızarması lâzımken, biz - zat onun ağzından böyle lâubali kelimeyi duyarsa, acaba ne düşünür, ne öğrenir ve na sıl hareket eder?

Hele bu kelime, bu konuşmaya şahit olan arkadaşlar ne derler doktor için?.. Bu suallerin cevabı hep sayın dok torumuz tarafından verilmesi lâzım..

İşçi arkadaşlarımız saygılı, terbiyeli, büyüğünü, küçüğünü tanıyan kimselerdir. Onların daha üstün bir terbiye sahibi olmaları için, mümkün olduğu kadar bağlarını kopar mıyalım..

* * *

Parmağı kesilen kardeşim; Müteessir olma, sana rapor da yüzde 8 verildiği için, hak alamadın, biliyoruz. Diyorsun ki, falanınki şimdi sendikası bu işe el koyacak. Kanunen hakkınız ne durumda ise, hukuk müşavirimiz tarafından meselenin halline çalışılacaktır.

Şayet sehven bir yanlışlık olursa, düzeltilir; yoksa kanun kanundur; ona hepimizin, ama hepimizin saygısı, hürmeti yerindedir. Adalet mekanizmasına, Türk hâkimi nin vicdanına güvenimiz ve inancımız sarsılmaz bir durumdadır. Aydınlatamıyacağı hiç bir iş yoktur; üzülmeyin. Selâmlar.

Dever Teknik

(Baştarafı 1 incide)
Türkiye Maden - İş Sendikası, tetkik neticesinde, işçilerin haklı olduğunu görmüş ne işyeri ile bir toplulukla iş ihtilâfı çıkarmıştır.

Sendika temsilcileri ile işveren arasında yapılan ilk uzlaşma toplantısında, ücretlere zam yapamıyacağını bildirmiş, ayrıca (İşçi mümessilleri, işçilerin hakları olmadığı halde, işçi hakkıdır diye beni rahatsız ediyorlar) diyerek işçilerden şikâyete kalkışmışsa da, sendika temsilcileri, (Biz sendika olarak, durumu tetkik ettik. Zam, işçilerin hakkıdır. Ve bu sebeple haksız olarak rahatsız olmuş değilsiniz; bu bir kanun icabıdır) demişler; işveren Neşet Dever'in mütaleasını reddetmişlerdir.

Eyüp Dispanseri

(Baştarafı 1 incide)
yin etmiş, durumu yerinde tetkik ettirmiştir.

Tetkik neticesinde, müracaatçı işçilerin haklı olduğu, hasta işçilere kalayı çıkmış bakır kaplar içerisinde yemek verildiği görülmüştür.

Şifahî müracaata karşılık. Şifahî müracaata karşılık Başvekim, sadece "Kalaylatacağız" diye cevap vermiştir.

Alâkalılardan, bir an önce kapların kalaylanarak, herhangi bir zehirlenme vak'asının önüne geçilmesi istenmektedir.

Av fişeği işçileri

(Baştarafı 1 incide)
rulu kararı, ücretlerin çok düşük olmasına rağmen, 650 kuruştan daha az yevmî ücretlerin 650 kuruşa iblâğı şeklindedir.

Buna rağmen, işçilerin ekseriyeti karardan mühim derecede istifade etmektedir. Müessesenin bağlı bulunduğu Makina ve Kimya Endüstrisi Kurumu karara itiraz etmiyorsa, sendika da itiraz etmiyecek, karardan istifade edemiyen 20-25 işçi için de ayrıca Kurumla temaslarda bulunmak suretiyle, bir zam teminine çalışacaktır.

Esasen Kurum mensupları da, işçi ücretlerinin çok düşük seviyede olduğunu kabul etmişlerdir.

Yalancılar

Uykusuz gözleriyle dikildi karşıma:

— Çay pişti, dedi. Zeytin de ister misin?

— Ne getirirsen getir!

Aynadan gördüm, mutfağa giderken, paltomun cebine bir şeyler koydu.. Biraz gülümsedim, başımı masanın kenarına dayadım.

— Uyuyor musun? Vah zavallı vah! dedi.

Tepsiyi önüme koydu. İsteksizce baktım. Soğan kabuklarının kaynatılmışı gibi bir renk vardı çayda; İngiliz çayı imiş.. Bir yudum aldım, sevmedim. Acılı bir zeytin.. Yiyemiyeceğim. Bir kırıntı ekmek attım ağzıma.

— Kaldır! dedim.

Bütün karışıklığiyle, bitmez tükenmez karanlıklariyle kafamda dün gecenin birbiri peşinden koşan olayları var..

Dün gece de, yüz binlerce gecelerden ayrı mıydı sanki? Yoo.. Ama ben, böylesini gör mediğim için, tuhaf geliyordu. Tuhaf!.. Ve perdelerin tüllerine takılan gözlerim, gün ışıklarından, onun ne istediği belli olmayan bakışlarından sıyrıldı; geceyi aynen yaşamağa durdum..

Bu eve arkadaşım Süleymanla birlikte gelmiştik. Benimki, Süleymana bir arkadaşını tanıştıracak ve sonra, ya burada, ya da gizli otellerin birine yaşamaya gidecektik..

Kapıdan içeriye ellerimizde çiçeklerle girdik. Masa kurulmuş.. Dört bardak, dört tabak, hep dört.. Yalnız o kadın görünürlerde yok..

— Nerede ?

— Daha gelmedi. Sabahleyin bir pusula göndermiş.. Ah, ne çektim, bilseniz!

— Eeee ?..

— Dur, dur! Dinle bir kere.. Biraz önce yeğeniyle bir pusula daha göndermiş.. Dokuz buçuğa doğru gelebilirim, diyor. Balıkesir'den misafirleri gelmiş. İnanmazsan göstereyim mektubu..

İçinden içinden gülüyor, mektubu çıkarırken.. Adî bir kâğıda kurşun kalemle kargacık burgacık bir şeyler yazılmış. Misafirler.. Dokuz buçuk.. Ama bu yazı? Neyse, dur bakalım dedim.

Süleyman duramıyor yerinde.. Deli deli dolaşıyor, kravatını çözüyor, yeniden bağlıyor, elbiselerini fırçalıyor:

— O buraya oturur; ben de yanına, diyor.

— Yaşadın, diyorum. Beton gibi karı!..

— Çok mu güzel? Aman be.. Yaşıyalım biraz be.. Bakarsın onun da arkadaşları vardır, bizim öteki berduşlara yaparız.. Siz bu odada, biz ötekinde yatarız.. Festival olur be !..

Gözlerimiz saatte..

İki dakika, üç dakika. Yok. Zaman sıkıntılarımızın karışıklığı, kafalarımızın kararsızlığı ile geçiyor. Şimdi sekiz, biraz sonra sekiz buçuk.. Sonra dokuz, on, onbir.. Saatler hep tık tık tık..

Saatler nasıl yapılmışsa, saat demek ne demekse o olacak.. Bazan uzun uzun bir sessizlik giriyor araya; başlarımız önde, bekliyoruz..

Merdivenlerden çıkan oluyor. Kapıya dikiyoruz gözlerimizi. Ayak sesleri yukarı kata doğru uzaklaşıyor. Dokuz buçuk oldu.

— On dakika daha bekliyelim, diyor.

Zil çalıyor bu arada..

— Hı, geldi! diyor Süleyman.

Toparlanıyorum, saçlarımı tarıyorum. Kapı açılıyor.

— Çöpçüymüş! diyor.

Yıkılıyoruz..

On oldu.. Sinirden tel tel olmuşuz. Süleyman renk vermek istemiyor ama, yüzünden akan terler ne olacak?

— İçelim artık.. Bu gelmiyecek, diyorum.

İçiyoruz.. Ama konuşmuyoruz bir süre.. Birbirimizin yüzlerine bakıyoruz, duvarlara bakıyoruz, öfkeyle sigara içiyoruz.

O, çok rahat.. Diş sancısından geberen adama, bir masal anlatmak gibi, gazete havadislerinden, bugün kapının önünde olan bir meseleden bahsediyor.

— Ne oldu ?

— Ne bileyim ben?

— Sen bilirsin.. Sen çok iyi bilirsin, diyorum.

— Aaa!.. Bak şimdi.. Neredeyse aldattın bizi, diyeceksin !

— Diyebilirim de..

— Aman, çok sinirlisin. İç şunu !..

Elimle itiyorum.

— Yenge ne yapsın be! diyor bizim serseri.

— Aptalsın! diyorum. Sen de aptalsın; ben de.. İnandık,

Ayağa kalkıyor:

— Çok rica ederim, hakaret etme! diyor; mutfağa gidiyor.

Gece yarısı sarhoş sarhoş gidiyor Süleyman.. Ve gece, onu iyice dövmemle bitiyor..

Gözlerimi perdeden ayırıyorum.

— Kahve yapayım mı?

— İstemem !

— Beni sinemaya götürsene !..

Yüzüne bakıyorum.

— Hâlâ mı dün gece? Ne adamsın.. Bak şuraya, 'mosmor olmuş..

Baldırını gösteriyor. Bir kere daha vuruyorum.

— Baktım !

— Serseri..

Boynuma sarılıyor; öpüyor, çokça öpüyor.

— Benim bir tane serserim. Gidelim mi sinemaya?

Çıktık. Film başladı. Bir adam petrol kuyusu açmak istiyor. Bu sırada Çinliye benzer bir takım adamlar sarıyor kuyunun çevresini; haraç istiyor.. Derken kapışıyorlar.. Bir adamın meteliksizken milyoner oluşunun hikâyesi.. Bir kadının karşılık görmeyen aşkı. Kurşun yağmuru. Cinayetler, öpüşmeler ihanetler, yalanlar..

Filmler bitti..

— Sinemaya geldiğin için teşekkür ederim, diyor. Şimdi nereye ?

— Eve..

— Başka bir kadına olmasın ?

— Olur, olur..

— Serseri !

Artık gitsin istiyorum yanımdan.. Yoksa sokak ortasında döveceğim.

Duruyor, ellerimi tutuyor, gözlerimin içine bakıyor:

— Dün akşam ne güzel alay ettim ama.. Ha, ha, hay!

— Ne, ne, ne?..

— Kuzu kuzu beklediniz.. Enayiler, ne olacak!

— Demek öyle ?

Sapsarı olduğumu biliyorum. Ellerim titriyor.

— Dur, dur.. Söylemiyeyim dedim ama, dayanamadım yine.. Ben ona bir şey söylememiştim. O mektubu ben yazdım. Yazımdan da anlamadın mı? Hı, aptal! Koca aptal! Siz erkekler hepiniz aptalsınız, ama hepiniz.. Sizi böyle beklettikçe, hele sen kızıp durdukça.. Ha, ha!.. İnandınız demek, inandınız ha ?..

Tuttum elini, tekrar sıktım, sıktım. Koluma girdi.

— Kızma, dedi. Bu kadar üzüleceğini bilseydim, akşamdan söylerdim.. Yalnız o değil.. Eğer çağırsaydım, gelirdi ama, çağırmadım. O, benden daha güzeldi.

— Bana ne ?

— Ne bileyim, öyle işte!

Yürüdüm.

— Gitme, bak ne diyeceğim !

— Vay be! İnsan be!

— Dur, dur!

Tükürüyorum, sövüyorum ve yürüyorum.

Eve geliyorum. Karım kapıda karşılıyor:

— Neredeydin ?

— Ankara'dan biri gelmiş. Onlardaydık.. Benden hikâye istedi. Al, bay; peşin peşin elli lira verdi!

Metresimin cebime koyduğu parayı uzatıyorum. Boynuma sarılıyor:

— Güzel kocam! diyor.

Oğlumu kucağıma veriyor:

— Öp babanı yavrum, diyor. Baban olmasa ne yapariz biz? Uykusuz kalıyor, yoruluyor.. Sarıl babana yavrum..

Oğlum yanağımdan öpüyor..

Bir sigara yakıyorum..

"O mu yalnız yalan söyliyen!" diyorum.

Odama geçiyorum. Pencereden yalanlarla dolu, yalan dünyaya bakıyorum.

Muzaffer Buyrukçu

Demir çekme işçileri yüzde 60 zam istiyor

Hasköy'de kurulu Kemal Sünnetçioğlu'na ait Mekanik Demir Çekme Fabrikası işçileri, Türkiye Maden - İş Sendikasına müracaatla, ücretlerine yüzde 60 nisbetinde zam yapılmasını istemişlerdir.

Sendika, durumu tetkikten sonra, bu hususta bir toplulukla iş ihtilâfı çıkarılmasına karar vermiştir.

İhtilâfın 13 Nisan 1957 tarihinde işyerinde yapılan ilk uzlaşma toplantısında, karşılıklı gösterilen hüsnüniyet neticesinde umumiyetle ücretlere bir zam yapılması hususunda zımnen anlaşmaya varılmıştır.

Taraflar ve bilhassa sendika, henüz işyerinde işçi mümessili olmadığından, kesin anlaşmanın, mümessil seçiminden sonraya bırakılmasını istemiş, bu sebeple anlaşma 29 Nisana bırakılmıştır.

O gün öğleden sonra seçim yapılacak, öğleden sonra yeni seçilecek işçi mümessillerinin de iştirakiyle zam anlaşması yapılacaktır.

Maden-iş'e üye ol

Şendikamız bir iş vereni dava ediyor

(Baştarafı 1 incide)
İş Kanununun 13 üncü maddesi, işçilerin hak aramaları, sendikacılık yapmaları ve işçi mümessilliği vazifelerini yapmaları sebebi ile işten çıkarılmalarını menetmiştir.

Hakem Kurulunun, Ömer Eciroğlu'nu tekrar eski işine iade edeceği kuvvetle muhtemeldir. Çünkü işveren Maden -İş Sendikasının temsilcilerinin yanında da, sendikacılık yaptığı için, Ömer'i işten çıkardığını söylemiştir.

* * *

Diğer taraftan, işverenin işçiler huzurunda, Ömer'e: (Sen sendikalı olmuşsun, senin kanın bozulmuş) şeklindeki hitabı ile sendika şahsı maneviyesine açıkça hakaret etmiş bulunduğundan, işveren sendika tarafından dâva edilecektir.

KONGRE İLÂNI

Türkiye Maden, Madeni Eşya ve Makina Sanayii İşçileri Sendikası Başkanlığından:

İstanbul semt şubelerimizden Bakırköy Şubemizin kongresi 6 Nisan 1957 tarihinde nisap temin edilemediğinden, 11 Mayıs 1957 cumartesi günü saat 13 de, Bakırköy Yeni Mahalle 10 Temmuz Caddesi Sümerbank Bez Fabrikası karşısındaki Havuzlu Kıraathanede yapılacağından, üyelerimizin teşrifleri rica olunur.

GÜNDEM:

1 — Kongre divanı seçimi.
2 — Raporların okunması.
3 — Tenkid, dilekler ve ibra.
4 — Şube idare heyeti seçimi.

İŞYERLERİNDEN RÖPORTAJLAR

Ham madde meselesi memleket dâvasıdır..

Türmasan çivi fabrikası ham madde sıkıntısı çekmektedir

Bu yüzden işçilerin primi kesildi

— Kâfi derecede ham madde olsa, normâl olarak 175-185 işçi çalışır müessesemizde... diye izah etti müessese müdürü Sait Akaman.

— Peki, şimdi kaç işçi ile çalışıyorsunuz ?

— Pek ehemmiyeti yok.. Nasreddin Hoca misali, gören işte görsün kabilinden çalışıyoruz. Bugün 55 işçi var..

Rakam, üzüntü verici nisbette düşüktü.

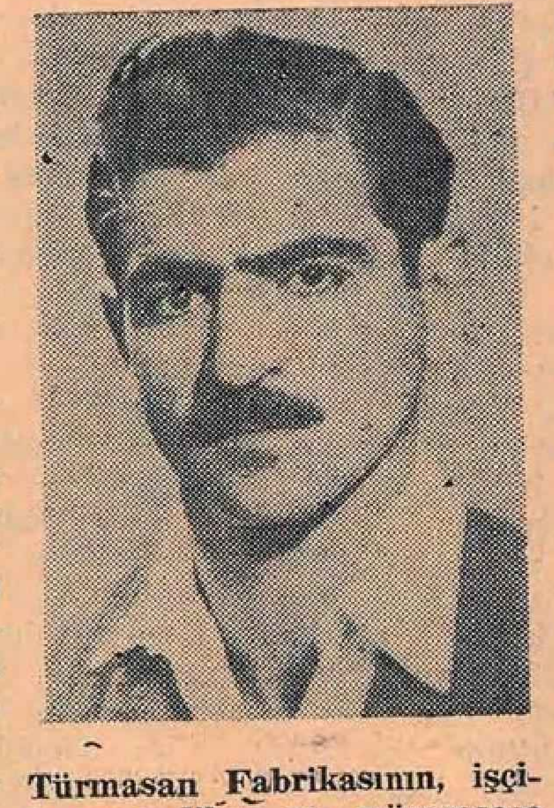
Türmasan Şirketinin Eyüp Bahariye yolu üzerindeki bu çivi fabrikası bir iki sene önce yapılmıştı. Bundan evvel Balat'ta bulunuyordu. Müessese, aslında 1932 senesinde kurulmuş ve son zamana kadar muvaffakiyetle çalışmıştı.

Elâgöz ismi hatırımızda kalmıştı.

— Kimdir? suali ile, şirketin ortaklarından ve birinci derecede selâhiyete sahip murahhas âza olduğunu öğrendik.

Bilhassa işçiler ve Maden-İş Sendikasının işyeri temsilcileri, Mösyö Emil Elâgöz'ün, işten anlayan, makûl bir iş adamı olduğunu ve ondan memnun olduklarını söylüyorlardı.

Müessese, senede 4800 ton çivi ham maddesi ve 10 bin ton galvanizli işliyordu. Esasen fabrika, memleketimizde ayakkabı çivisi imâl eden tek müessese idi. Bundan başka, 470 ton kabara, 900 ton saç kürek, 1000 ton ekmek sacı gibi muhtelif istihsalât da

Türmasan Fabrikasının, işçiler, sendika ve müessesece çok sevilen ve çalışkan sendika temsilcisi Hüseyin Koçkaldıran

yapıyordu. İnşaat çivisi de imalâtı arasında idi.

İşyerinin sendika temsilcisi Hüseyin Koçkaldıran, işçi mümessilleri Vasil Evangelidis, Tevfik Kurt ve Zeynel Doyum'a haber verdi. Şakalaştık..

İşçiler, asgarî 60 kuruş, âzamî 169 kuruş saat ücreti ile çalışıyorlardı. Hayretimiz nazarı dikkatlerini celbette ki, derhal izah ettiler:

— Bundan başka işçiler ayrıca prim almaktadırlar.

— Hangi esasa göre prim tatbik ediliyor?

— Randıman esasına göre.

— Prim bütün işçiye tatbik ediliyor mu?

Biraz durakladılar. Bütün işçinin primden istifade etmediği anlaşılıyordu. 55 işçinin 10-15 kişisi ayda 15-200 lira arasında prim alıyordu. Böyle olmasına rağmen, ücretler düşük bulunuyordu.

— Ücretlere zam yapılmıyor mu?

— Sendika olarak ilk ihtilâfı bir kaç ay evvel çıkarmıştık. İhtilâf, İl Hakem Kurulunda iken, müessese ile Sendika arasında anlaşma oldu. Ve ücretlere yüzde 15-20 zam yapıldı. Zam sıramıza, gene bir kaç ay var.. Sendika idarecilerimiz ile patronlar meselesini lehimizde halletmeye çalışıyorlar, sağolsunlar..

Bir taraftan fabrikayı dolaşırken, sanki vitrinde satış için bekliyormuş gibi, çalışmaksızın, miskin miskin bekleyen makineler nazarı dikkatimizi celbediyor. Ham madde derdini hatırlayarak üzülüyorduk. İş olsa da, diyorduk, bir o kadar işçi çalışsa ve maişetini temin etse.. Ancak 10-15 işçi prim alabiliyordu. İş yokken prim nasıl alınacaktı?

Memleketin muhtelif köşelerinde birer âbide şeklinde yükselen fabrikalar ne muazzamdılar. Fakat ham madde hortlağı, hepsinin sesini kısıyor veya tamamen durduruyordu. Bu, üç beş müessese değil, bütün bir memleket derdi ve memleket dâvası idi. Bu dâvayı bütün millet benimsiyor, yarın için, bugünden kalkınan bir memleketin fertleri olarak tevekkeli çalışıyor ve bekliyorduk.

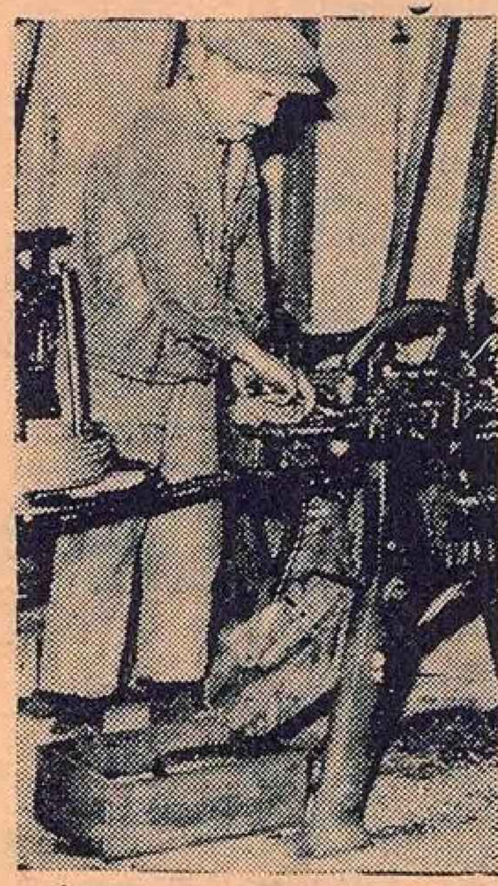
Sendika temsilcisi Hüseyin Koçkaldıran'ın sesi bizi, dalgınlıktan ayırıp, kendimize getirdi:

— Sosyâl yardım olarak işçiye öğle yemeği verilmektedir. Ayrıca, günde yarım ekmek ve haftada bir tatlı verilir. Sabun ve elbise gibi iş icabı olan şeyleri de alıyoruz tabiî !..

— Peki, bu semtte pek vesait yok, ne yapıyorsunuz?

— Müessesenin kamyonu vardır. Sabah, akşam işçiyi getirir, götürür..

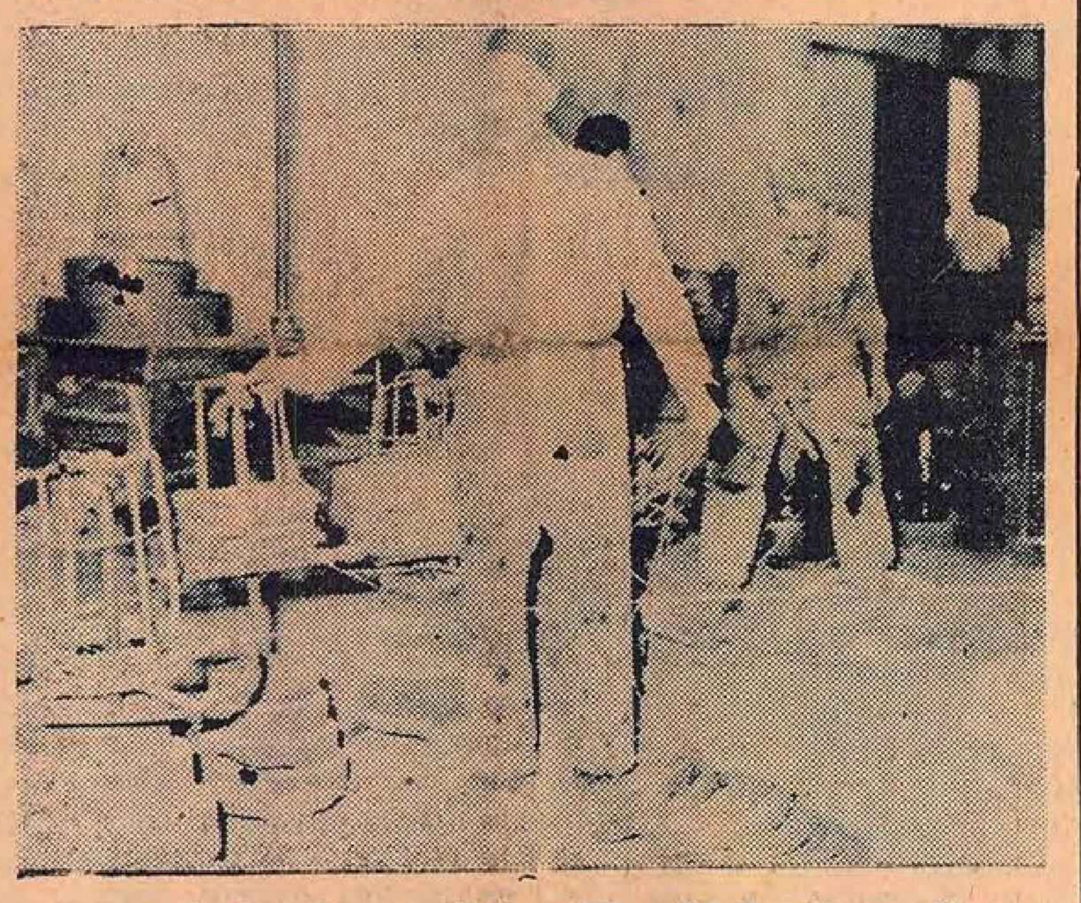
MADEN - İŞ
Röportaj Ekibi

Çivi kesiyor...

Maden - İş Reisi izahat alıyor..

Bu yaşlı işçinin, gençleri solda sıfır bırakırım diyen bir hâli yok mu ?..

Profilo fabrikasında oy pusulaları yok edildi

İşveren ve Seçim Kurulu mahkemeye verildiler

Mecidiyeköy'de kurulu Profilo Demir Fabrikası işçi mümessili Refik Kâhya'nın içten çıkarıldığını ve durumunun hakem kuruluna intikâl ettiğini bildirmiştik.

Bu ara işyerinde işçi mümessili seçimi yapılmış, Refik ekseriyetle işçi mümessili seçilmiş; aynı anda seçim kurulu tarafından seçim tutanakları tanzim edilerek, bütün işçiye seçim neticesi ilân edilmiştir.

Diğer taraftan Refik Kâhya, hakem kurulu kararı ile, tekrar eski işine iade edilmiştir.

İşveren, hakem kurulu kararını tatbik etmediği için, Türkiye Maden - İş Sendikası tarafından Savcılığa verilmiştir. Bir yandan da işveren, Bölge Çalışma Müdürlüğüne müracaat ederek, seçimin usulsüz olduğunu iddia etmiş, üç yedek ile bir asîl mümessili de baskı ile istifa ettirmiştir.

Bölge müfettişi, işyerine tetkike gittiğinde, oy pusulalarını istemiş, fakat iptâl edilmiş olduğunu görmüştür. Bunun üzerine Bölge Çalışma Müdürlüğü, seçimin yenilenmesine lûzum görmüş, seçim kurulu ile işyerini, oy pusulalarını iptâl ettikleri için, emniyeti suiistimâlden Savcılığa vermiştir.

Oy pusulaları, Savcılık tahkikatı ile meydana çıkarılmadığı takdirde, seçim yenilenecek; fakat oy pusulalarını iptâl eden işyeri başkâtibi ile seçim kurulu âzaları cezalandırılacaklardır.

* * *

Diğer taraftan işçiler, seçim yenilendiği takdirde, gene Refik'i seçeceklerini, çünkü ondan başka haklarını arayacak kimsenin olmadığını ve arkalarında kale gibi sendikaları olduğunu söylemektedirler.

Bakırköyde emaye fabrikasındaki bir işçiye hakaret edildi

Ayrıca işinden atılan bu arkadaşın durumu mahkemaye intikal etti

Bakırköy Saç Madenî Eşya ve Emaye Fabrikası işçilerinden Sadettin Karaca, işbaşında iken, yeni gelen memurlardan biri tarafından hakarete uğramış ve bu sebepten çıkan münakaşa neticesinde, İş Kanunun 16 ncı maddesine göre, işten çıkarılmıştır.

Müşteki işçi Türkiye Maden - İş Sendikasına müracaatla durumu bildirmiştir.

Sendika, hâdiseyi etraflıca tetkik etmiş, hâdisenin oluşu ânında orada hazır bulunan diğer bütün işçilerin, Sadettin'in haklı olduğunu, memurun Sadettin'e hakaret ettiğini söylediklerinden, müşteki işçi haklı görülerek, durumun mahkemeye intikâl ettirilmesine karar verilmiştir.

Petrol-Iş gazete çıkaracak

Türkiye Petrol İşçileri Sendikası (Petrol - İş), yayınladığı bir bültende, üyelerine, sendika çalışmalarından mufassal malûmat vermiştir.

Petrol İşçileri Sendikası, geçen sene içerisinde Türkiye olarak genişlemek ihtiyacını duymuş ve ana tüzükte buna göre tadilât yapmıştır.

Petrol - İş bülteni, hayırlı bir haber de vermektedir:

Sendika, yakın zamana kadar, haftalık, 15 günlük veya aylık olmak üzere, bir gazete çıkarmaya başlıyacaktır. O zamana kadar da şimdilik halen bültenleri ile, üyelerine, yapılan çalışmaları duyuracaktır.

Kardeş sendikayı bu hayırlı teşebbüsünde tebrik eder, başarılar dileriz.

Korozo Düğme Fabrikası işçilerine zam yapılacak

Kurtuluşta kurulu Koroz Düğme Fabrikası ile Türkiye Maden - İş Sendikası arasında, işçi ücretlerine zam yapılması hususunda çıkmış bulunan toplulukla iş ihtilâfı, bir yandan İl Hakem Kurulunun tetkikinde bulunurken, diğer taraftan da sendika ile işveren müessese hususî mahiyette toplantılar yaparak, ihtilâfın bir anlaşmaya bağlanmasına çalışmaktadırlar.

Son duruma göre, sendika, asgarî ücretin 650 kuruşa çıkarılmasını ve yeni alınacak işçinin buna göre işe alınmasını, diğerlerine de günde 120 kuruş zam yapılmasını istemiştir.

Umumiyetle bir anlaşmaya varılmış, fakat işveren, kadın işçilere daha az zam yapılmasının doğru olacağını ileri sürmüştür. Sendika temsilcileri ise, kanunen kadın işçilerin, erkeklerden ayrılamıyacağını, çünkü onların da aynı işi yapmakta olduklarını, esasen müessese, işçiler arasında kadın - erkek tefriki yapmak istiyor idiyse, bunun eski ücretlerde yapılmış olması icabettiğini, aksi halde, zamda bir tefrik yapmanın mümkün olamıyacağını bildirmiştir.

Son bir toplantı daha yapılarak, bir anlaşmaya varılacak ve Şeker Bayramından önce işçilerin zamma kavuşmaları temin edilecektir.

Maden-işin Mevlüdü,

Türkiye Maden - İş Sendikasının, 7 Nisan 1957 pazar günü öğle namazını müteakip saat 13,45 te Süleymaniye Camiinde, Atatürk ve iş kazalarında şehit düşen işçilerin ruhlarını tâziz için okuttuğu mevlûdü şerif, muvaffakiyetle neticelenmiş ve yüz bini mütecaviz müslüman tarafından camide takip edilmiştir.

Ayrıca mevlûdü şerif, radyo ile de yayınlanarak, camiye gelemiyen müslümanların da radyo başından mevlûdü takipleri temin edilmiştir.

Bu sebeple Anadolu'daki bazı sendika ve şahıslardan, tebrik ve teşekkür telgraf ve mektupları gelmiştir.

Yakın alâkalarından dolayı teşekkürü ve saygılarımızı sunarız.

MADEN - İŞ

Secilmiş Fıkralar

KORKU

Küçük Aliye amcası bir resimli kitap hediye eder. Ali çevirmeğe başlar. Birdenbire babasına dönerek:

— Baba, bu ne resmi?

— Büyük bir yılan oğlum.

— Sen büyük yılandan korkar mısın?

— Hayır, korkmam.

Biraz sonra, Ali tekrar sorar:

— Baba, bu ne?

— Bu bir arslan yavrum.

— Arslanlardan da korkmaz mısın?

Baba böbürlenerek:

— Arslandan da korkmam tabiî.

Ali biraz daha durur:

— Öyleyse baba. sen annemden başka kimseden korkmazsın değil mi?

BALZAK VE KADIN

Balzac ekseriya Kontes Bagration'u ziyaret ederdi. Bir akşam yine küçük bir misafir grupunun davetli olduğu salonda Balzac da bulunuyordu. Bir kadın:

— Mösyö Balzac, dedi. Ne iyi, siz bütün kadınların ruhunu tanıyorsunuz!

Balzac şu cevabı verdi:

— Evet, o kadar iyi tanırım ki, bir kadına bir bakışta onun doğduğu zamandanberi geçirdiği maceraları söyliyebilirim. Sizin maceralarınızı da sayayım mı Madam?

Kadın kızararak dedi ki:

— Aman o kadar yüksek sesle konuşmayın!

MADEN — İŞ

Türkiye Maden, Madenî Eşya ve makina Sanayii İşçileri Sendikası adına

Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü: KEMAL TÜRKLER

15 günde bir Cumartesi günleri çıkar.

İçtimaî — İktisadî — Fikir — Magazin Gazetesidir.

YIL: 1 — SAYI: 11

27 Nisan 1957 Cumartesi

Dizgi ve Baskı: VAKIT MATBAASI